

**VILNIAUS LOPŠELIS – DARŽELIS
“DELFINUKAS”**

**SAUGAUS EISMO PROGRAMA
„IR KELYJE BŪK SAUGUS“**

Atsargumas nekainuoja, bet gyvybę dovanoja.
(Lietuvių liaudies išmintis)

PRATARMĖ

Dar daug įvyksta eismo nelaimių, kuriose nukenčia vaikai.. Būtina suprasti autoavarijų priežastis ir aplinkybes, kad laiku galėtume jas pašalinti. Tik mūsų visų rūpestis ir pastangos sumažins nukentėjusių vaikų skaičių.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų saugaus eismo įgūdžius formuoja ne tik darželio pedagogai, bet ir tėvai, šeimos nariai, todėl jie privalo gerai mokėti kelių eismo taisykles, išmanyti kaip išvengti nelaimingų atsitikimų, padėti vaikams įgyti praktiškų įgūdžių. Mažojo žmogaus elgsena tik formuojasi, todėl nuo mūsų rūpesčio bei gero pavyzdžio priklausys rezultatai.

Mūsų tikslas - išmokyti mažuosius eismo dalyvius saugaus elgesio gatvėse ir keliuose, pažinti kelio ženklus, ugdyti savisaugos jausmą, skatinti, kad vaikai būtų drausmingi, atsargūs, atidūs.

Mes, Vilniaus lopšelio – darželio „Delfinukas“ pedagogai, daug metų kryptingai ir kūrybiškai dirbame su vaikais, jų tėvais, pedagogais, mokykla, kelių policijos inspektoriais saugaus eismo ugdymo tema.

Saugaus eismo įgūdžių programa įgyvendinama per vaikų kasdieninę veiklą. Galim džiaugtis, kad mūsų darželio auklėtiniai nebuvo avarių kaltininkai. Daug metų įstaiga buvo pripažinta viena iš aktyviausiai dirbančių respublikoje, siekiant įdiegti praktinius saugaus eismo įgūdžius. Saugaus eismo darbo patirtimi dalinamės su miesto, respublikos ikimokyklinėmis įstaigomis seminaruose, konferencijose, parodose ir kituose renginiuose.

SAUGAUS EISMO PROBLEMŲ SPRENDIMAS
VILNIAUS LOPŠELYJE - DARŽELYJE „DELFINUKAS“ – GYVYBIŠKAI SVARBUS
VAIKŲ SVEIKATOS STIPRINIMAS

V. Maciulevičiaus gatvė, kurioje yra lopšelis – darželis „Delfinukas“ – sostinės Karoliniškių rajono pačiame pakraštyje. Tai kas, kad tyli gatvelė, nėra reguliuojamos sankryžos, nedaug pėsčiųjų perėjų, tačiau daug vaikučių kasmet rugsėjo 1-ąją išeina į savo mokyklą. Šis kelias jiems bus sudėtingas, jei nuo mažens neįdiegsime elgesio gatvėje taisyklių.

Vaiko gyvybė ir sveikata – neįkainojamas turtas. Būtina pasistengti, kad jį išsaugotume. Gausėja transporto priemonių gatvėse ir keliuose, įvyksta daug eismo nelaimių, nukenčia vaikai, ir jų skaičius net didėja. Autoavarijų, kurių kaltininkai vaikai, priežastys įvairios, pagrindinės - išsiblaškytas, skubėjimas, eismo reikalavimų nepaisymas. Vaikui reikalinga gera, tiksli orientacija, gebėjimas greitai susivokti sudėtingoje situacijoje.

Mokant kelių eismo abėcėlės, labai svarbu vaikus įpratinti teisingai elgtis, suteikti jiems praktinių įgūdžių. Tai, kas kalte iškalta, greitai užsimiršta. Todėl, siekiant ugdymo efektyvumo, būtina formuoti įgūdžius, žinias įtvirtinti praktiniais veiksmais saugaus eismo aikštelėse arba tiesiog keliuose, gatvių sankryžose.

Kiekvienu atveju, kada skiltyje „autoįvykio priežastis“ nurodoma, jog kaltas eismo taisykles pažeidęs vaikas, kartu pateikiamas ir moralinis kaltinimas pedagogams, tėvams: nereikliai mokomi vaikai saugaus eismo, per mažai rūpinamasi elgesio kultūra, nors pagal programą pagal programą saugaus eismo įgūdžių ugdymas vaikų darželiuose privalomas.

Vilniaus lopšelio-darželio „Delfinukas“ kolektyvas turi gražias saugaus eismo propagavimo tradicijas, ne vienerius metus kaupia ir kuria ugdymo materialinę bazę, respublikiniuose konkursuose „Saugok vaikų gyvybes“, „Už saugų eismą“, ne kartą tapo nugalėtoju ar prizininku.

Mūsų lopšelyje – darželyje susiklostė darni saugaus eismo taisyklių mokymo, elgesio kultūros keliuose ugdymo sistema, sukaupta nemažai šios veiklos patirties. Norint, kad vaikas nesutriktų sudėtingose situacijose, pasitikėtų savo žiniomis, išmokytų pasirūpinti savimi, reikia jį nuo pat mažens mokyti saugaus eismo taisyklių, bendrauti ir bendradarbiauti su tėvais, ugdyti savisaugos instinktą, atsargumo įpročius tinkamai elgtis gatvėje.

Ikimokyklinukų eismo taisyklių mokymo būtina sąlyga – tinkama materialinė bazė. Visa, kas padaryta, kas daroma, - visų mūsų bendras darbas, bendras rūpestis. Kiekvienoje grupėje yra saugaus eismo kampelis, pilnas kelio ženklų, maketų, žaidimų vaikams, lankstinukų, atmintinių tėveliams. Pagrindinė veikla vyksta saugaus eismo kabinete, kurį kūrėme pačios. Išvalius rūšį, apkalus vamzdžius, pasiuvus užuolaidas, įrengus sankryžą, lentynas „garažus“ radosi mažas saugaus eismo „Trijų švieselių“ miestelis. Net akys raibsta nuo sukaupto turto: žaidimų, maketų, mašinų, knygelių, įvairios atributikos. „Garažų“ mašinos kuklios, dažnai pačių gamintos, ir maketai – iš medžio gabalėlių, kaladėlių, plastmasinės putos.

Čia vyksta atskirų grupių veiklos, eksponuojami geriausiai eismo saugumo tema vaikų piešiniai, nuotraukos. Vyksta teminiai spektakliai „Gyvas šviesoforas“, „Kelionė“ ir kt. Saugaus eismo dienomis organizuojamos parodos tėvams, kelių eismo taisyklių mokymo valandėlės: supažindinimo su aplinka, pasivaikščiavimo, kalbos ugdymo, dailės, teatrinė ir kt.

Darželyje, darbuotojų ir tėvų pagalba įrengtame baseine vaikams smagu ne tik mokytis plaukimo, bet ir saugaus eismo. Į baseiną įmetami raudona, geltona, žalia spalva nudažyti akmenėliai, plūdurai. Vaikai noriai rungtyniauja, nardydami suranda šių spalvų akmenėlius ir sudėlioja šviesoforą. Gera braidyti vandenyje „vairuojant“, mokytis eismo nekeliant avarinės situacijos, tiesti kelius, įrengti šviesoforą, perėją, tunelį.

Tikslingai sutvarkyta saugaus eismo aikštelė lauke. Rugsėjo mėnesį šioje aikštelėje vyksta intensyvios saugaus eismo dienos. Mažesnieji stato namus, veikia parduotuvės, „Zuikių mokyklėlė“. Kelių eismo taisyklės būtina prisiminti, o kai kam – išmokti. Ar visi „kiškučiai“ – priešmokyklinių grupių vaikai buvo - atidūs, nuolat stebi jaunieji inspektoriai iš mokyklos, auklėtojos, tėvai. Teisingai atsakius į klausimus, leidžiama pasivažinėti automobiliais, dviračiais „Trijų švieselių miestelio“ gatvėmis. Reguluotojas stebi kiekvieno eismo dalyvio elgesį, sudrausmina neklaužadas. „Zuikučiams“, nepažeidusiems taisyklių, išduodami „Vairuotojo pažymėjimai“ ir jie tampa tikrais „Trijų švieselių miestelio“ šeiminkais. Vaikai žaisdami geriau įsimena taisykles, įgyja tvirtus praktinius įgūdžius.

Netruks prabėgti metai, ir pirmokėliai keliaus į mokyklą. Jiems reiks patiems orientotis įvairiose situacijose, eiti tarp riedančių mašinų, autobusų, troleibusų, motociklų.

Jei darželyje mažylis nespės su visais įsiminti raidės, jam mokykloje padės rūpestinga mokytoja. Įvykusios nelaimės kelyje pataisyti neįmanoma, todėl saugaus eismo ugdymui skiriamas ypač didelis dėmesys: žaidimai, konkursai, pokalbiai, išvykos, šventės, ugdymo medžiagos kūrimas, savos gamybos žaislai ir kt.

Be metodinių nurodymų, auklėtojų sugalvotų žaidimų ir kitų naudingų dalykų, yra tėveliams skirta dalis. Darželio pedagogai kartu su kelių policijos darbuotojais propaguoja saugaus eismo taisykles, kuriose gali nukentėti ir jų vaikai, pataria, kaip jų išvengti. Bendros pastangos pradžiugina gerais rezultatais. Per visus lopšelio-darželio darbo metus auklėtiniai gatvėse ir transporto priemonėse nenukentėjo. Auklėtojos, siekiamos, kad vaikas išsaugotų gerus saugaus elgesio įgūdžius, skatina tėvelius nelikti abejingiems jų triūsui. Mažo žmogaus elgsena tik formuojasi. Nuo visų suaugusiųjų rūpesčio ir tinkamo pavyzdžio priklausys rezultatai.

Darželio auklėtojos įsitikinusios, kad tik atsakingai, sistemingai, noriai bendraudamos su tėveliais, mokykla, kelių policijos darbuotojais, sugebės padėti mažiesiems išsaugoti sveikatą ir gyvybę.

Tikslai:

- Įkurti saugaus eismo ugdymo metodinį centrą.
- Teikti metodines konsultacijas ikimokyklinių įstaigų pedagogams.
- Ugdyti vaikų saugaus eismo įgūdžius.

Uždaviniai:

Saugus eismas - visų rūpestis.

- Sukurti tinkamas sąlygas saugaus eismo ugdymui.
- Sudaryti galimybes formuoti vaikų saugaus eismo įgūdžiams.
- Kurti didaktinius, vaidmeninius, siužetinius žaidimus, įvairių veiklų aprašus, metodines priemones, žaislus, maketus, eismo ženklus.
- Siekti, kad vaikai įgytų praktinių įgūdžių.

Darbas su vaikais :

- Formuoti saugios ir sveikos gyvensenos įgūdžius.
- Įtvirtinti savisaugos nuostatas.
- Pratinti suvokti savo gyvybės ir sveikatos vertę.
- Skatinti domėtis aplinka.
- Įtvirtinti saugaus eismo įgūdžius.

Darbas su lopšelio-darželio personalu:

- Mokyti saugaus eismo metodikos (seminarai, disputai, konsultacijos).
- Ugdyti saugaus eismo įgūdžius asmeniniu pavyzdžiu.
- Kaupti gerąją darbo patirtį.

Bendradarbiavimas su tėvais:

- Organizuoti saugaus eismo ugdymą.
- Analizuoti situacijas, priminti, kad patys tėvai nepažeidinėtu eismo taisyklių.
- Akcentuoti tėvų atsakomybę už vaikų sveikatą ir gyvybę.
- Tėvų parama lopšeliui-darželiui.
- Siekti bendrų tikslų.

Ryšiai su " Spindulio " pagrindine mokykla:

- Bendradarbiauti siekiant saugaus eismo ugdymo perimamumo.
- Organizuoti bendrus renginius.
- Nuolat domėtis auklėtinių elgesiu mokykloje.

Ryšiai su kelių policija:

- Perimti miesto, respublikos ir kitų šalių saugaus eismo ugdymo patirtį.
- Dalyvauti miesto, respublikos renginiuose.
- Kaupti literatūrą ir ugdymo priemones apie saugų eismą.

Bendradarbiavimas su saugaus eismo mokykla:

- Sudaryti sąlygas vaikams bendrauti su šią mokyklą lankančiais vaikais.
- Organizuoti bendras pramogas.
- Semtis metodinės patirties.

Bendradarbiavimas su visuomene:

- Įtraukti mikrorajono gyventojus į darželio organizuojamus renginius ir garantuoti saugumą darželio aplinkoje, gatvėje.

Ryšys su Lietuvos pedagogų profesinės raidos centru:

- Kelti pedagogų kvalifikaciją.
- Bendradarbiauti ir dalintis gerąja darbo patirtimi su miesto, respublikos darželiais.
- Įtraukti į darželių vaikų sveikatos stiprinimo programas saugaus eismo įgūdžių ugdymą.

ORGANIZACINĖ VEIKLA

Organizuoti šiuos renginius:

Tradicinę “Šviesoforo šventę” (kartu su “Spindulio” pagrindinės mokyklos jaunaisiais inspektoriais).

- Pramoga:
“Trijų švieselių miestelyje”;
“Žalia, geltona, raudona”.
- Šventę:
“Keturi ratai”;
“Mažos mašinėlės man labai patinka”;
“Šviesoforas kviečia”;
„Žalioji akis“.
- Kūrybinės raiškos savaitę:
menų, pažinimo, tyrinėjimų ir atradimų (saugaus eismo klausimais).
- Konkursus, viktorinas, parodas:
“Kas geriausiai moka eismo taisykles?”
“Kas gerai ir kas blogai?”
Piešinių “Šviesoforo spalvos”
Savos gamybos mašinų modelių “Ateities mašina”
Eilėraščių, dainelių, mįslių.
- Išvyka, ekskursija:
Į gatvę, prie šviesoforo, į saugaus eismo mokyklą, pas “Spindulio” pagrindinės mokyklos jaunuosius inspektorius ir kt.

Kita veikla:

- Kviesti į darželį kelių policijos pareigūnus, “Spindulio” pagrindinės mokyklos jaunuosius inspektorius.
- Skelbti konkursą darbuotojams, tėvams, vaikams saugaus eismo emblemai sukurti.
- Išleisti lankstinuką: “Mokomės saugaus eismo taisyklių”.
- Dalyvauti šventėse: “Šviesoforo šventė”, “Šviesoforo kelionė”, “Saugokime kiekvieno vaiko gyvybę”.
- Vesti bendras “Šviesoforo valandėles”, konkursus naujos priemonės gamybai.
- Kurti knygeles, kur patys vaikai galėtų atlikti užduotis, ieškotų naujų idėjų: “Kaip aš pereinu gatvę”, “Mažoji eismo abėcėlė”, “Moku eismo ABC”.
- Organizuoti renginius, susitikimus su kelių policijos pareigūnais.
- Organizuoti saugaus eismo dekadą 2 kartus per metus.
- Darželyje leisti savaitraštį arba laikraštį “Eismo ABC”.
- Bendradarbiauti su kitomis ikimokyklinėmis įstaigomis, saugaus eismo mokykla, “Spindulio” pagrindine mokykla.
- Savų tradicijų kūrimas, skatinantis pedagogų ir vaikų kūrybinę veiklą.
- Kurti vaikų ir tėvų bibliotekėlę, kurioje jie gautų knygelių, rekomendacijų apie saugų eismą.
- Rengti metodines parodas saugaus eismo tema miesto ir respublikos pedagogams.
- Bendradarbiauti su Teisės akademijos studentais.
- Tobulintis organizuojamuose seminaruose, konferencijose.
- Prenumeruoti periodinius leidinius apie saugų eismą.

METODINIS DARBAS

- Aptarti veiklos planą saugaus eismo tema, apžvelgti pasiektus rezultatus, gvildinti problemas, numatyti tolesnio ir efektyvaus vaikų saugaus eismo ugdymo kryptis, taikant pažangius darbo su vaikais metodus.
- Tobulintis saugaus eismo klausimais.
- Organizuoti diskusijas, praktines-metodines konferencijas, seminarus, rengti pranešimus.
- Kaupti ir apibendrinti lopšelio - darželio patirtį saugaus eismo klausimais.
- Papildyti bibliotekėlę įvairia literatūra saugaus eismo tema ir ją klasifikuoti.
- Kaupti straipsnelius apie saugų eismą.
- Propaguoti grožinės literatūros knygytes vaikams.
- Pasigaminti ir įsigyti naujų mokymo priemonių apie saugų eismą.
- Papildyti saugaus eismo kampelius grupėse naujomis mokymo priemonėmis, žaidimų atributika.
- Naujai atėjusiems darbuotojams teikti konsultacijas saugaus eismo klausimais.
- Fiksuoti įvairių renginių, parodų, švenčių ir kitą veiklą vaizdajuostėse, nuolat papilduti fototeką.
- Dalyvauti radijo, TV renginių laidose, rašyti spaudoje.
- Atlikti tyrimus, ar vaikai moka eismo taisykles, kaip jas taiko praktikoje. Gautą medžiagą apibendrinti.
- Kaupti “idėjų banką” saugaus eismo klausimais.
- Aktyviai dalyvauti visuomeniniuose renginiuose “Saugok kiekvieno vaiko gyvybę” ir kt.

DARBAS SU TĖVAIS

- Aiškinti apie tėvų, suaugusiųjų atsakomybę už vaikų sveikatą ir gyvybę.

- Saugaus eismo idėjas diegti tėvams, visuomenei.
- Siekti visų darželio darbuotojų ir tėvų geranoriško bendradarbiavimo, saugaus eismo ugdymo reikšmės supratimo.
- Tėvų pagalba kuriant palankią ugdymui aplinką.
- Teikti tėvams informaciją apie lopšelio - darželio veiklos organizavimą, ugdymo turinį ir būdus saugaus eismo tema.
- Kviesti tėvus lankytis grupėse, eismo kabinetuose, dalyvauti parodose, renginiuose.
- Supažindinti tėvus su saugaus eismo ugdymo reikalavimais kiekvienoje amžiaus grupėje.
- Grupių lentose nuolat keisti metodines rekomendacijas.
- Įvairiomis formomis propaguoti tėvų asmeninę patirtį.
- Išplatinti tėvams atmintines, anketas, nuolat domėtis, ar jie teisingai, ar dažnai aiškina vaikams saugaus eismo taisykles.